

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ВИТИНАНКА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»

Спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»

Спеціалізація: 014.12 «Мистецтво. Образотворче мистецтво»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від «15» січня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Витинанка
Викладач	Корпанюк Василь Васильович
Контактний телефон Викладача	+38 0968752758
Е-mail викладача	vasyl.korpaniuk@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн / онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного н-ня	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа, 15.00-16.00

2. Анотація до освітнього компонента

Зміст освітнього компонента «Витинанка» забезпечується освітньою програмою підготовки освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 014. 12 – Середня освіта "Образотворче мистецтво" та передбачає кваліфікацію вчителя образотворчого мистецтва. Освітній компонент «Витинанка» належить до освітніх компонентів вільного вибору студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його професійних здібностей.

Курс передбачає засвоєння знань про виникнення, розвиток витинанки в Україні, класифікацію витинанок, їх функціональне призначення та художньо-естетичні особливості.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у здобувача теоретичних знань та набуття необхідних практичних навичок про витинанку.

Основними цілями вивчення освітнього компонента є:

- забезпечення тісного зв'язку між теоретичними та практичними заняттями студентів
- отримання знань про історію зародження та розвитку витинанки в Україні;
- оволодіння вміннями та навичками створення витинанок різного типу та складності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою в професійній діяльності як усно, так і письмово, комунікувати іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК 4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК7. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, виявляти та утверджувати національно-культурну ідентичність, реалізовувати свої права й обов'язки як члена суспільства; утверджувати цінності демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність виявляти й окреслювати мету та завдання педагогічної діяльності, здійснювати проектування процесів навчання й виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Компетентності предметної спеціальності (ПК) 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

ПК2. Здатність застосовувати знання термінології традиційних та цифрових видів образотворчого мистецтва в освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПК3. Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

ПК5. Здатність добирати ефективні для художньо-творчого розвитку учнів форми, методи, засоби і технології студіювання образотворчого мистецтва.

ПК6. Здатність до організації, управління і моніторингу якості художньо-творчих та мистецько-освітніх проєктів.

ПК7. Здатність застосовувати сучасні дослідницькі методи в образотворчій та художньо-педагогічній діяльності.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

ГК 10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН3. Визначати освітні цілі, планувати та проєктувати навчальний процес на основі компетентнісного підходу з урахуванням освітніх потреб учнів; класифікувати форми, методи та засоби навчання предмета.

РН7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. Спілкуватися державною мовою в професійній діяльності як усно, так і письмово, комунікувати іноземною мовою за предметною спеціальністю, висловлювати обґрунтовані твердження.

РН9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРП) 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

ПРП 1. Знати теорію та історію образотворчого мистецтва та методики його викладання в закладах загальної середньої освіти.

ПРП 2. Володіти поняттєво-термінологічним тезаурусом образотворчого мистецтва, психологією художньої творчості та художньою педагогікою.

ПРП3. Уміти знаходити й опрацьовувати візуальні і літературні джерела та ефективно використовувати їх в мистецько-освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПРП 5. Володіти технологією роботи з традиційними і сучасними матеріалами

образотворчого мистецтва та основами художньої майстерності.
 ПРН 7. Уміти графічно, колористично і пластично декорувати предмети ужиткового мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	6		
Практична робота	54		
Самостійна робота	120		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014 «Середня освіта» (Образотворче мистецтво)	2	вибірковий

Тематика освітнього компоненту

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Сутність та основні концепції освітнього компонента «Витинанка». Техніка безпеки для студентів при роботі з інструментами для виконання витинанок.	2		6
Тема 2. З історії розвитку витинанкарства. <i>Реферат на тему розвитку мистецтва витинанки в Україні.</i>	2		16
Тема 3. Тенденції розвитку сучасного мистецтва витинанки.	2		6
Тема 4. Стилзація в мистецтві витинанки. Стилзація природних мотивів. Силуетне рішення. <i>Створення двох витинанок формату А5.</i>		8	12
Тема 5. Стрічкова композиція. Одношарова витинанка.		8	8
Тема 6. Стрічкова композиція. Двошарова витинанка.		8	8
Тема 7. Орнаментальна композиція в квадраті. Двошарова витинанка.		8	8
Тема 8. Орнаментальна композиція в колі. Створення багатошарової витинанки.		8	8
Тема 9. Сюжетна композиція в прямокутнику. Дзеркальна симетрія. Створення витинанки із поєднання антропоморфних та зооморфних мотивів. <i>Створення витинанки формату А5.</i>		8	16
Тема 10. Творча робота. Створення витинанки згідно задуму студента / ки. Оформлення роботи. <i>Створення презентації про процес створення творчої роботи із детальним описом.</i>		6	32

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 50 балів, Контрольна робота – 5 балів; Тестові завдання – 30 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 15.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 5 балів Тестові завдання – 30 балів Самостійна робота – 15.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Шкала оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою : (див. за посиланням)

<http://surl.li/vxwmac>

Шкали оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ECTS
90 – 100	5	Відмінно	<i>A</i>
80 – 89	4	Добре	<i>B</i>
70 – 79			<i>C</i>
60 – 69	3	Задовільно	<i>D</i>
50 – 59			<i>E</i>
26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	<i>FX</i>
1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	<i>F</i>

Оцінювання практичних робіт проводиться згідно шкали оцінювання:

А (відмінно) – практичне завдання виконано в повному обсязі, з використанням оригінальних методів виконання завдання згідно тематики та поставлених вимог. Практична робота зберігається у фондах кафедри – 5 (відмінно)- 95-100 балів;

Авторський підхід до створення ескізів - 5 (відмінно) - 90-95 балів;

В (дуже добре) – практичне завдання виконується в цілому правильно в повному обсязі, вище середнього рівня, але із окремими неточностями, несуттєвими помилками - 4 (дуже добре) - 80-85 балів;

С (добре) – практичне завдання виконується в цілому правильно, на достатньому рівні, але допускається значна кількість помилок - 4 (добре) - 70-79;

Д (задовільно) – практичне завдання виконане з великою кількістю помилок, допущено суттєві погрішності, які впливають на кінцевий зміст виконання завдання, немає авторської думки - 3 (задовільно) – 60-69;

Е (достатньо) – практичне завдання виконане умовно, не виконані основні вимоги, потребує доопрацювання на всіх етапах - 3 (достатньо) - 50-59;

FX (незадовільно) – практичне завдання не розкрито, не виконані основні вимоги до роботи, є копією чужих робіт - 2 (незадовільно) - 26-49;

F (неприйнятно) – практичне завдання не виконано, або виконано на початковому етапі, найнижча якість виконання - 2 (неприйнятно) - 1-25.

НАКОПИЧУВАННЯ БАЛІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Форма контролю - залік	
Практичне заняття	50
Контрольна робота	5
Самостійна робота	15
Тестування	30
Максимальна кількість балів	100

8. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Гуляєва Н. Ю. Витинанка: Практичні рекомендації для вчителів та витинанка початківців / Гуляєва Наталія Юріївна. – Вінниця : ТВП «Книга-Вега», 2008. – 73 с.
2. Грищенко О. Українська витинанка кін. XX – поч. XXI ст.: тема, історіографія наукового дослідження. URL: <https://cutt.ly/Or28thS> (дата звернення : 2019 р.).
3. Каленюк О.М. Художнє витинкарство в контексті підготовки майбутнього художника-педагога. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/9189/1/Стаття%20Каленюк%202022.pdf> (дата звернення : 2023 р.).
4. Косицька З. Витинанки // Історія декоративного мистецтва України : у 5 т. / ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України ; голов. ред. Г. Скрипник ; наук. ред. Т. КараВасильєва. – К., 2011. – Т. 4 : Народне мистецтво та художні промисли XX ст. – 512 с. : іл. С. 323 – 358. URL : <http://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/monografiji/2011/ist.dek.myst.pdf> (дата звернення : 2023 р.).
5. Косицька З. Історія декоративного мистецтва України : У 5 т. Т. 5 / [голов. ред. Г. Скрипник] НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. - Київ, 2016. 546 с. + 266 іл. URL: (дата звернення : 2022 р.).
5. Косицька З. Витинанка в ансамблі декору української хати. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/16878/12-Kosytska.pdf> (дата звернення : 2023 р.).
7. Міщенко Г.М. Витинанка – від традицій до сучасного образотворення. // Народне мистецтво. 2004. № 1-2. С.28 – 29.
6. Теліженко О. В. Основи національної культури : навч. посібник. Київ : УБС НБУ, 2012. С. 374 – 379.

Додаткова література:

1. Антонович Є. А., Селівачов М.Р. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях : навч. посібник. Київ.: РНМК, 1993. 115с.
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декорат.-прикл. м-во (осн. обр. грамоти): навч. посіб. Ч. І. ІваноФранківськ: Ярина, 2016. 196 с.
3. Кара-Васильєва Т.В. Декоративне мистецтво України XX століття / Т.В. Кара-Васильєва, З.А. Чегусова. – К.: Либідь, 2005. – 274 с.
4. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія). Київ : Редакція вісника «Ант», 2005.- XVI. 400 с.
5. Тищенко О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XII-XVIII ст.). Київ, Либідь, 1992.

Викладач: Корпанюк Василь Васильович,
доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну